

SOSTE
lausunto sosiaalihuollon ammattihenkilölain muutos

erityisasiantuntija Erja Saarinen
erja.saarinen@soste.fi
Sosiaali- ja terveysvaliokunta 15.10.2024

SOSTE

SOSTE ei kannata lakiesitystä, koska

- palveluiden laatu uhkaa heikentyä ja asiakkaiden oikeusturva vaarantua, kun heidän asioitaan voivat hoitaa työntekijät entistä vaihtelevammalla koulutustaustalla, mahdollisesti vailla sosiaalilainsäädännön asiantuntemusta. Laillistettujen työntekijöiden resurssit eivät välttämättä riitä riittävään perehdytykseen, ohjaukseen ja valvontaan.
- asiakkaan tiedonsaantia oikeuksistaan vaikeuttavat entisestään sosiaali- ja terveysjärjestöjen rahoituksen leikkaukset, muun muassa järjestöjen antamaan oikeudelliseen neuvontaan.
- lain muutos voi kuormittaa entisestään työpaikan laillistettuja sosiaalityöntekijöitä, jos heidän perehdytys- ja valvontavastuulleen tulee lisää eri tavoin koulutettuja sijaisia. Tämä voi ”karkottaa” päteviä työntekijöitä hyvinvointialueiden viroista ja pahentaa pulaa laillistetuista sosiaalityöntekijöistä.
- ei ole järkevää uudistaa yhtä ammattiryhmää koskevaa sääntelyä irrallaan meneillään olevasta ammattihenkilölainsäädännön kokonaisuudistuksesta.
- muutoksen tuomat säästöt ovat epävarmoja. Jos säästöjä tulee, se voi tarkoittaa henkilöstökehityksen menemistä väärään suuntaan: pienipalkkaisempien sijaisten suosimista laillistettujen työntekijöiden sijaan.

SOSTE

Sosiaalipalveluiden saatavuuden ja asiakasturvallisuuden vaarantumisen pääasiallisia syitä valvontaviranomaisille tulleissa kanteluissa

Tilapäisesti sosiaalityöntekijän tehtävissä toimivien henkilöiden

- puutteellinen osaaminen hallinnollisesta menettelystä
- sosiaalihuollon lainsäädännöstä
- asiakasasiakirjojen kirjaamisesta
- käytettävissä olevista sosiaalipalveluista
- julkisen vallan käytön edellytyksistä virkatoimessa
- ammattitaito ei ole riittävä vastaamaan haastavista sosiaalihuollon asiakkuuksista.
- puutteita ohjauksessa ja valvonnassa.

SOSTE

Yhteiskunnassa vaikeimmassa asemassa olevien ihmisten palveluiden laatuun, asiakasturvallisuuteen ja itsemääräämisoikeuden kunnioittamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Asiakkaan on voitava luottaa palveluiden laatuun sekä ammattilaisten tietoon ja taitoon. Asiakkaan on tiedettävä, minkä koulutuksen saaneen ammattilaisen kanssa hän on tekemisissä.

Perus- ja ihmisoikeus- sekä lainsäädäntöosaaminen on olennainen osa sosiaalityötä. Myös palvelu- ja etuusjärjestelmän tuntemus on tärkeää. Juuri ne voivat jäädä vajavaisiksi esitetyillä sijaisten koulutustaustoilla.